

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд

на **МИЛЕНА ВЕЛИЧКОВА ПЕНКОВА**

на тема:

ЕВРОПЕЙСКА ИНТЕГРАЦИЯ НА ЗАПАДНИТЕ БАЛКАНИ

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“

от доц. д-р Георги Чанков Георгиев

Представеният дисертационният труд отговаря на формалните изисквания за присъждане на степента доктор по Политология: 195 стр., солидна библиография от монографии, статии, официални документи и публикации в средствата за масова информация на български и др. езици. Разработеният в дисертационния труд проблем е актуален и значим предвид новите процеси и тенденции в Европа и тяхното отражение върху политическата динамика на страните от Балканския полуостров, както и при определяне на мястото им в променящата се система на международни отношения с оглед сблъсъка на конкретните интереси на външните играчи в региона.

На фона на опита на България като временен председател на Съвета на Европейския съюз да играе положителна роля в процеса на приобщаване на страните от региона към съюза, съобразяването с изводите в дисертацията било от голяма полза за решаване на практическите задачи пред българската външна политика в последващия период. От тази гледна точка сред главните достойнства на работата е **практическата приложимост** на нейните научни постижения.

Сред останалите **достойнства** на дисертацията бих открил основните:

- Амбиция за изследване на предмет и обект, трудно податливи на анализ поради особената динамика на политическите процеси и намесата на ирационалните елементи като национализъм;
- Ясно формулиране на целта, предмета, обекта и задачите на изследването;

- Ясно и обективно проследяване на интеграционния процес в ЕС, с оглед способността на съюза да продължи да играе главна стабилизираща роля в региона;

- Обективен анализ на останалите ключови външнополитически фактори, влияещи върху развитие на страните в региона;

- Поставяне на анализа на правилна методична основа;

- Стремех за обективно изясняване на фактите и мотивацията на изследваните страни от Балканския полуостров, както и на външните участници в геополитическия сблъсък в региона;

- Обективна оценка за същността и резултатите на политиката и инициативите на ЕС, насочени към Западните Балкани и Турция;

- Ясна и точна съдържателна структура, отговаряща на заглавието и целите на разработката;

- Ясен и точен изказ, с премерено използване на научни термини;

- Придържане към правилата на научната етика и самостоятелност при работата, в т.ч. при заявяването на основните приноси;

- Практическа приложимост на резултатите;

Авторефератът вярно и точно отразява дисертационния труд.

Оценки за **приносите** в дисертационния труд:

Принос 1.: *„Върху основата на историческата ретроспекция за създаването и развитието на евроатлантическите процеси на държавите от Западните Балкани се формира ясна и конкретна картина за базата върху която се надграждат отношенията между европейските институции и страните от този регион. ...“* (Виж автореферата) – претенцията за принос по наше мнение е защитена;

Принос 2.: *„С добре обосновани аргументи са анализирани и изведени като конкретни изводи спецификата на процесите и политическите действия на балканските лидери за преодоляване на многообразните предизвикателства по пътя към евроинтеграцията.“...* (Виж автореферата) - претенцията за принос е защитена.

И в двата случая, при Приноси 1 и 2, е налице съществено обогатяване на съществуващи знания с приложение на научните постижения в практиката.

Принос 3.: *„Добре е формулирана и добре очертана правната и финансовата рамка на непоследователните и конюнктурни политики на*

европейските институции към балканското разширяване на Съюза.“ - претенцията за принос е защитена недостатъчно. Финансовата рамка се нуждае от повече конкретизация – като помощ в абсолютни стойности, като отношение към конкретен държавен бюджет, БВП, като отношение към финансова помощ от други политически играчи (напр. Китай) и т.н.

Принос 4.: *„Върху основата на добре формулирания геополитически модел Западни Балкани – ЕС са представени различните сценарии за вероятното еврочленство на държавите от Западните Балкани.*“ - претенцията за принос е защитена.

Към **слабостите**, които са неизбежни при всяка обемна научна разработка, могат да се отнесат следните:

- Теоретичната обосновка, в т.ч. използвани за целите на разработката геополитически теории и схеми, не е изведена отчетливо в първа глава. Тезата и хипотезите не са формулирани пряко, а изискват извеждане от читателя.

- Ролята на влиятелните външни фактори (САЩ и Русия, от една особена гледна точка и Турция) е разяснена, но Китай напълно отсъства, а не би трябвало.

- Не е избегнат рискът от бързото остаряване на материала поради голямата политическа динамика, напр. при частите, посветени на Сърбия и Черна гора.

- Не е обърнато достатъчно внимание на документа „Стратегия на Европейската комисия за страните от Западните Балкани“, на чиято основа може да се направи по-категорично заключение относно евроинтеграционната перспектива на Западните Балкани с перспектива от 8 до 10 години – напр. до 2028 г.

- На места има увлечение по публицистичен изкази и са допуснати излишни печатни грешки.

Препоръки:

- Доколкото темата засяга пряко България, би било желателно доразвиване и задълбочаване на темата от гледна точка на българските интереси и позиции, в т.ч. с оглед оценката на резултатите от приключилото председателство на Съвета на ЕС и участието на страната ни във възможните сценарии за регионално сътрудничество.

Въпрос:

- Обратимо ли е раздалечаването между ЕС и Турция при възможна смяна на властта в последната?

Независимо от горепосочените забележки към работата в заключение бих обобщил, че докторантката МИЛЕНА ПЕНКОВА представя докторат по актуална тема с голяма информационна и стойност и научно-приложни резултати, отговарящи на изискванията за докторска степен по Политология. Гласувам за нейното присъждане.

София, 06.06.2019

Доц. д-р Георги Чанков